Tilasiemen
Tähkän mitan edellä
20 vuotta
Panosta nurmen tuottoon!
NURMISIEMENET JA -SEOKSET
myynti 010 217 6776
www.tilasiemen.fi vaihde 010 217 6777
Tilasiemen

MAASEUDUN TULEVAISUUS
NRO 56 - PERUSTETTU 1916
KESKIVIIKKONA 15. TOUKOKUUTA 2013

VALTRA
VAIHTOKONEPÖRSSI
020 350 500
www.valtra.fi

VIIDEN VUOROKAUDEN SÄÄ

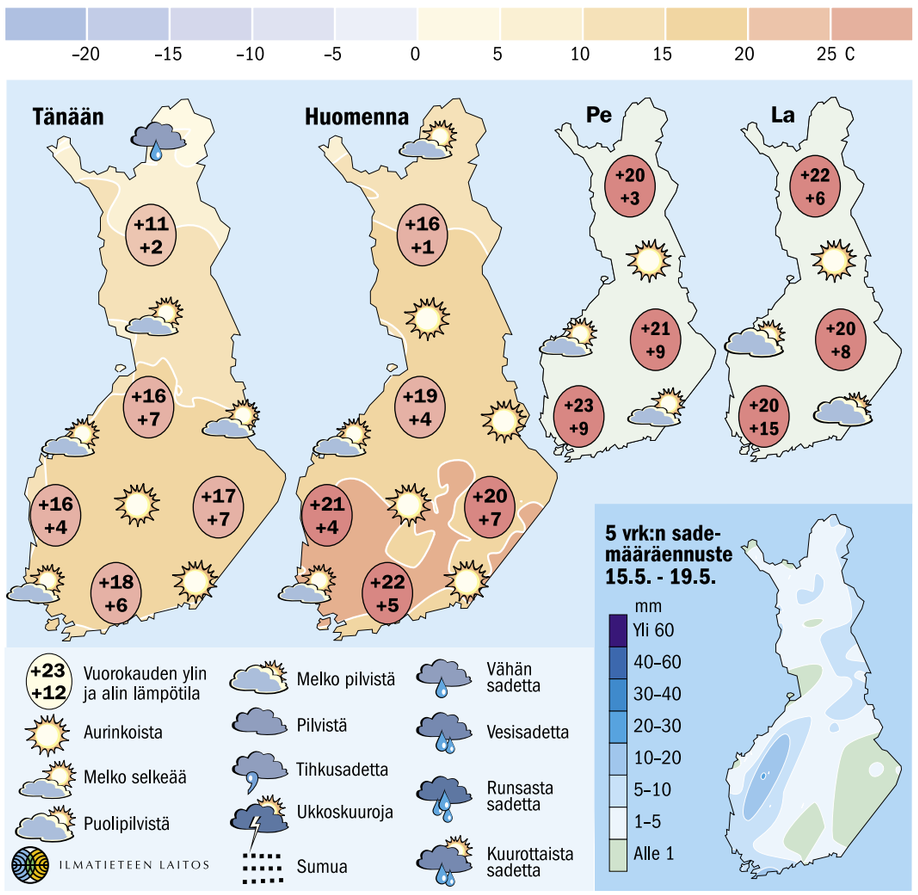

Aluksi sää poutaantuu

ALUKSI SÄÄ ON Lapissa epävakaista, mutta viikon puolivälin jälkeen Suomeen vahvistuu korkeapaine ja sää poutaantuu koko maassa. Suuressa osassa maata on myös varsin aurinkoista. Viikonloppuna sää muuttuu epävakaisemmaksi etelästä alkaen.

PÄIVÄLÄMPÖTILA ON 12 ja 23:n, Lapissa 3 ja 15 asteen välillä. Jakson lopulla sää lämpenee myös Lapissa ja koko maassa ollaan 15 ja 24 asteen välillä. Öisin lämpötila on 2 ja 10 asteen välillä, Lapissa on paikoin yöpakkasta. Ennustettu sademäärä on 0–5 milliä.

SEURAAVAN VIIDEN VUOROKAUDEN aikana sää jatkuu epävakaisena ja hieman viileämpänä.

SÄÄ EILEN

Paikka	Lämpötila	Pilvisyys	Sade 5 vrk
Helsinki	12	◐	1.3
Kiikala	15	◐	0.4
Turku	14	○	1.0
Jomala	10	●	
Pori	17	◐	4.2
Niinisalo	15	○	2.5
Tampere	16	◐	0.9
Jokioinen	15	◐	1.3
Lahti	17	◐	15.7
Kouvola	18	◐	8.3
Lappeenranta	18	◐	17.4
Mikkeli	15	◐	15.8*
Ilomantsi	8	●	28.0
Joensuu	10	●	29.4
Kuopio	10	●	14.3
Viitasaari	16	◐	14.5
Jyväskylä	16	○	5.7
Ähtäri	17	○	6.7
Kauhajoki	15	○	4.3
Vaasa	15	◐	6.3
Ylivieska	13	●	22.9
Kajaani	7	●	28.2
Oulunsalo	10	●	19.2
Pudasjärvi	8	●	29.4
Suomussalmi	6	●	19.3
Kuusamo	3	●	17.5
Rovaniemi	8	●	7.8
Pello	8	●	2.3
Salla	4	●	5.7
Sodankylä	7	●	9,8
Muonio	4	●	8.9
Kilpisjärvi	3	●	10.5
Ivalo	3	●	12.5
Utsjoki	6	●	4.1

*jaksossa puuttuv(i)a päiv(i)ä

Sää eilen klo 12 ○ = selkeää
Sadejakso päättyen eilen klo 9 ◐ = puolipilvistä
● = pilvistä

Kemira Stabilizer TMR L
estää seosrehun lämpenemisen.
Lisätietoja www.farmit.net/AIV
kemira
LÄMMINTÄ RUOKAA - EI KIITOS!
Kemira Stabilizer TMR L • Kemira Stabilizer Pig L

Maatalouden sääpalvelun puhelinnumero
Kaikkialla maassa alueellisena numerosta:
0600 10620
• 24 tuntia vuorokaudessa
• hinta: 0,93 e/min + paikallispuhelumaksu
Ilmatieteen laitoksen

Koivulla korvat, pajulla kissa – kevään merkit näkyvissä
www.maaseuduntulevaisuus.fi mobiililehti: m.mt1.fi

Rahanarvoiset edut kestotilaajalle!
Maaseudun Tulevaisuuden kestotilaajaetuna saat:
TÄYDELLISEN SÄÄPALVELUN
+ UUSI ETU Lukuoikeuden näköislehteen ja arkistoon
+ UUSI ETU Lukuoikeuden Kantri-kuukausiliitteen näköislehteen
Käytä etusi heti ja kirjaudu osoitteessa:
www.maaseuduntulevaisuus.fi/kirjaudu

ANNA PARKKARI/SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO

Johtaja Riitta Maijalan palkittu ura eläinlääketieteen parissa alkoi kestomakkaroista 1990-luvun alussa, kun hän teki niiden säilymiseen vaikuttavista tekijöistä väitöstutkimusta.

Palkittu eläinlääkäri edistää suomalaista tiedepolitiikkaa

Vuoden eläinlääkäri kannustaa tieteen ja tutkimuksen tekijöitä jakamaan tietoa ja ottamaan osaa keskusteluun niin kotimaassa kuin ulkomailla. Vain jaettu tieto voi vaikuttaa ja tuottaa uutta osaamista.

”Suomi on kaukainen ja pieni maa, vain osaava kansa pystyy edistämään hyvää tulevaisuutta”, sanoo johtaja **Riitta Maijala** opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Hän haluaa viisivuotiskaudellaan ministeriössä tuoda avoimuutta suomalaiseen korkeakoulumaailmaan ja esitellä sitä muulle maailmalle.

Kun esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön alalla EU on lähinnä säätelijä, opetus- ja kulttuuriministeriön kohdalla voidaan puhua mahdollistajasta.

EU-jäsenyys on tuonut mukaan muun muassa apurahoja ja opiskelijavaihtoja, Maijala kuvailee.

Hän on johtanut ministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston tiedepolitiikan vastuualetta vuoden alusta. Maijala on ministeriössään poikkeus, koska hän on koulutukseltaan eläinlääketieteen tohtori.

Maijalan mukaan hänen valinnassaan painoi ainakin johtajakokemus, mutta muistuttaa, että eläinlääkärin tutkinto on erittäin monialainen.

”Myös nykyajan ongelmat ovat monialaisia, kuten ilmastonmuutos. Niihin tiede osaltaan etsii ratkaisuja.”

Hänet palkittiin vuoden eläinlääkärinä eilen Helsingissä erityisesti ansioistaan eläinlääketieteen ja eläinlääkärikunnan hyväksi tehdystä työstä.

Halu vaikuttaa kannustaa

Maijalaa on ajanut eteenpäin uteliaisuus ja halu vaikuttaa asioihin.

Hän kertoo, että monia työtehtäviä on yhdistänyt tekemisen hauskuus. Se ei synny siitä, että asiat olisivat helppoja tai yksinkertaisia, vaan siitä, että ihmiset tekevät yhdessä jotain, jolla on merkitystä.

Vuosi 1995 on yksi monista käännekohdista Maijalan uralla.

”Suomi liittyi EU:hun ja rajat avautuivat eläintaudeille, joista siihen asti oltiin lähinnä luettu oppikirjoista. Tarvittiin uudenlaista yhteistyötä koko tuotantoketjussa, kun syitä eläinten sairastumisiin selvitettiin.”

Samana vuonna Maailman kauppajärjestö WTO aloitti toimintansa. Se vapautti maatalouskaupan mutta salli sen rajoittamisen tieteelliseen riskinarviointiin perustuen.

Suomessa aloitettiin järjestelmällinen koko elintarvikeketjun riskien arviointi. Silloiseen Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitokseen perustettiin uusi Riskinarviointitutkimusyksikkö, jonka johtajaksi Maijala valittiin.

Valvonnan kehittäjä

Maijala kehitti Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa ympäristöterveydenhuollon valvonnan tutkimusta ja opetusta, koska valvonta ei hänen mielestään käytännössä toiminut kunnolla.

”On kyse tuottajien ja eläinlääkäreiden oikeusturvasta, että eläinlääkäri osaa tehdä säädöksiin perustuvia oikeita päätöksiä.”

Vuosina 2007–2011 Maijala työskenteli EU:n elintarviketurvallisuusvirasto Efsassa Italian Parmassa. Hän aloitti asiantuntijana ja eteni tiedepaneelitoiminnan johtajaksi.

Suomeen palattuaan hän johti Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran Eläinten terveys- ja hyvinvointiyksikkö ennen kuin siirtyi nykyiseen tehtäväänsä.

MAIJA ALA-SIURUA

URAPOLKU

Riitta Maijala

Tiedepolitiikan vastuualueen johtaja,
tiedepanelisti,
EU:n direktoraattijohtaja,
virkamies,
tutkija,
elintarvikehygienian dosentti,
elintarvikehygieenikko,
tarttuvien eläintautien erikoiseläinlääkäri,
eurooppalaisen erikoistumistutkinnon suorittaja
elintarviketieteistä,
Eviran eläinten terveys- ja hyvinvointi -yksikön aiempi johtaja,

riskinarvioinnin ja ympäristöterveydenhuollon kehittäjä,
eläinlääketieteen tohtori.
Lähde: Suomen Eläinlääkärilehti 4/2013

Nurmet sietivät kesän märkyyttä paremmin kuin viljat

Osalla alueista kosteudesta oli jopa hyötyä

Nurmet kasvoivat viime vuonna hyvin, vaikka viljapellot kärsivät laajasti märkyydestä.

Säilörehusatoa saatiin Pro Agrian lohkotietopankin tiloilla keskimäärin 7 230 kuiva-ainekiloa hehtaarilta. Vuotta aiemmin keskisato oli 7 250 kuiva-ainekiloa hehtaarilta, kertoi palveluryhmäpäällikkö **Sari Peltonen** Pro Agrian Maidon- ja nurmentuotannon tuloseminaarissa.

Sulavuutta kuvaava D-arvo oli 680, eli parempi kuin edellisvuoden 665.

2000-luvun korkeimmat kulut

Kustannukset olivat korkeat, vaikka sato oli suuri.

Tuotannon kokonaiskustannukset nousivat vajaan sentin, 19,4 senttiin kuiva-ainekiloa kohden. Kustannus oli 2000-luvun korkein.

Kustannuksista vain konekustannukset alenivat, muut muuttuvat kustannukset nousivat.

”Ehkä konekustannuksen lasku kertoo siitä, että oman konekannan tarvetta on harkittu tarkemmin ja urakoinnin suosio on kasvanut”, Peltonen pohti.

Suhteellisesti merkittävimmin nousi siemenkustannus.

”Vaikka kustannuserä on pieni, kustannusten nousu oli merkittävä.”

> Kustannuksista vain konekustannukset alenivat, muut muuttuvat kustannukset nousivat.

Myös lannoituksen kustannukset nousivat. Edullisimmin nurmisatoa korjattiin 100–200 hehtaarin tiloilla.

Nurmisiemenien kysyntä on Peltosen mukaan tänä keväänä kasvanut.

Lannoitus väheni, lannan käyttö lisääntyi

Nurmien lannoitus väheni edellisvuotisesta.

”Ehkä ensimmäinen sato oli niin runsas, ettei toista enää ollut tarvetta lannoittaa”, Peltonen arvioi.

Lisäksi karjanlannan hyödyntäminen lisääntyi, sillä sen osuus nurmien typen lähteenä nousi edellisvuodesta.

Nurmien typpilannoituksesta 18 prosenttia ja kaliumista 73 prosenttia saatiin karjanlannasta.

”On myönteistä, että tilat hyödyntävät lantaa enemmän. Se parantaa ravinnetasetta.”

Lantaa käytettiin etenkin korkeissa satoluokissa.

Pellot vaativat nyt korjauksia

Viime kesän märkyys kannattaa muistaa tänä vuonna pelloille mentäessä.

”Uria ja painaumia tuli monille pelloille. Kannattaa varoa, jotta rehuun ei korjattaessa joudu multaa.”

Myös ravinteita on saattanut huuhtoutua viime vuonna tavallista enemmän. Lisäksi kannattaa varmistaa ajoissa nurmisiemenen saatavuus, Peltonen kehottaa.

TERHI TORIKKA

Tilavertailu innostaa tehostamaan nurmituotantoa

Benchmarking eli oman toiminnan kehittäminen muihin vertaamalla on lyönyt lujaa läpi myös maataloudessa.

Malli sopii mainiosti etenkin nurmituotantoon, kertoo nurmentuotannon huippuosaaja **Anu Ellä** Pro Agriasta.

Eri puolilla maata toimii tällä hetkellä ainakin 24 pienryhmää, joista vanhin on aloittanut jo vuonna 2004.

Yleensä ryhmät toimivat noin pari vuotta ja niissä on mukana vajaa kymmenen tuottajaa.

Kokemusten jako tärkeintä

Benchmarking-ryhmien toiminta perustuu kokemusten vaihtamiseen.

”Mukana on asiantuntija alustamassa, mutta olennaisinta on ryhmän toiminta ja aktiivisuus”, Ellä kertoo.

Myös palautteiden mukaan ryhmien parasta antia ovat yleensä toisten kokemukset.

”Tuottajat kuulevat toisten testaamista toimintatavoista, saavat rohkaisua omien tapojen muuttamiseen eivätkä joudu kokeilemaan kaikkea itse kantapään kautta.”

Ellän mukaan esimerkiksi työmenekin pullonkaulakohdat ja tuhlaantumiskohdat löytyvät helposti, kun toimintaa vertaillaan muiden vastaavien tilojen kanssa.

Laatua halutaan lisää

Nurmituotannon benchmarking-ryhmissä on mukana kaikenlaisia tiloja, mutta yleisimmin niihin hakeutuvat melko isot karjatilat.

”Esimerkiksi sellaiset, joilla tuotantoa on laajennettu muutama vuosi sitten ja nyt haetaan tehoa nurmentuotantoon.”

Ellä korostaa, että monipuolisuus ryhmässä on rikkaus.

Yleensä ryhmiin tulevilla on nurmituotannon perusasiat kunnossa, mutta he haluavat kehittää toimintaa.

”Laatu on usein se, mitä halutaan parantaa. Sadot ovat monesti hyviä jo ennalta.”

Uusia nurmiryhmiä perustetaan jatkuvasti, kun uusia innostuneita tulijoita löytyy.

Osallistujan ei tarvitse Ellän mukaan olla huippulahjakas puhuja, mutta motivoitunut kehittämään ja valmis jakamaan ideoistaan toisillekin.

”Innostus tarttuu ryhmässä tehokkaasti.”

TERHI TORIKKA

Erityisperuna-alueella selvitetään tautiriskejä

Tyrnävän ja Limingan erityisasemaa siemenperunatuotannon high grade -alueena turvataan kehittämällä siemenperunayritysten ja viljelijöiden käyttöön menetelmiä, joilla kasvitautiriski pienenee.

Näitä voivat olla ainoastaan high grade -alueella tuotetun siemenperunan käyttäminen sekä siemenperunatuotannon käytäntöjen soveltaminen kaikkeen perunantuotantoon.

Lisäksi tutkijat selvittävät Tyrnävän ja Limingan kasvitauti- ja tuholaistilannetta, jotta muidenkin kuin vaarallisten kasvintuhoojien mahdolliset pesäkkeet voidaan havaita hyvissä ajoin ja tuhota.

Menetelmiä kehitetään hankkeessa, jossa ovat mukana muun muassa Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) Oulun toimipiste, Helsingin yliopiston maataloustieteiden laitos sekä peruna-alan yrityksiä. Hankkeen rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan elykeskus.

Alueen tilanne kasvintuhoojien suhteen on edelleen hyvä, mutta liialliseen tyytyväisyyteen ei voi tuudittautua, muistuttaa hankkeen vetäjä, vanhempi tutkija **Elina Virtanen** MTT Oulusta.

Tulevaisuuteen on varauduttava, koska taudit ja tuholaiset eivät kunnioita valtioiden rajoja. Mikään ei esimerkiksi estä tuomasta ulkomailta perunaa high grade -alueelle, jolloin mukana saattaa kulkeutua tauteja.

Peruna on taloudellisesti tärkeä Tyrnävän ja Limingan kuntien high grade -alueella. Siemenperunaa tuotetaan noin 17,5 miljoonaa kiloa vuosittain. Tästä vajaa neljännes menee vientiin.

Suomessa käytettävästä siemenperunasta alueelta tulee noin 70 prosenttia.

MAIJA ALA-SIURUA

ERITYISALUE

High grade takaa laadun

High grade on ensiluokkaisen siemenperunan tuotantoalue Euroopan unionissa.

Status on myönnetty viidelle alueelle, joilla ei esiinny tai joilta on pystytty hävittämään perunan vaaralliset kasvintuhoojat.

Alueita ovat Tyrnävä ja Liminka, Irlanti, Portugalin Azorit sekä osia Saksasta ja Britanniasta.

Tyrnävän ja Limingan muodostamalla alueella viljellään sekä siemen- että ruokaperunaa. Asetuksen mukaan myös ruokaperunan viljelijöiden on ostettava joka vuosi uudet siemenperunat.